

รูปแบบการบริหารจัดการเกษตรในเมือง กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
บ้านป่าเกี๊ตตี้ ต.หนองผึ้ง อ.สารภี จ.เชียงใหม่

Agricultural management in the city : The Pattern of Study Centre of Sufficiency
Economy According to His Majesty's Initiative, Baan Pa-Hget-Tee T.Hnongpueng
A.Sarapee Chiang Mai.

นุชจรี ศรีอุปโย

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทของชุมชนภายใต้การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิต 2) เพื่อศึกษาองค์ความรู้ด้านการเกษตรและภูมิปัญญาของชุมชน 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ 4) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการเกษตรในเมืองบ้านป่าเกี๊ตตี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยเน้นงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research) กับกระบวนการบริหารจัดการเทคนิค POLC ประชากรในการวิจัยชุมชนบ้านป่าเกี๊ตตี้ ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ 304 หลังคาเรือน จำนวนประชากร 726 คน โดยกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักคือทีมวิจัยจากมหาวิทยาลัย เทชบาล และชุมชน 20 คน เป้าหมายรองคือคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ 24 คน (จาก 8 หมู่บ้าน) และภาคีเครือข่าย โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ที่กำหนดไว้ดังนี้ 1) เป็นพื้นที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) เป็นพื้นที่มีกลุ่มคนสนใจและเป็นแนวร่วมในการขับเคลื่อนงาน

จากการศึกษาข้อมูล พบว่าจากการนำเครื่องมือศึกษาบริบทของชุมชนภายใต้การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิต ที่เปลี่ยนไปสามารถวางแผนกิจกรรมที่เหมาะสมกับบริบทชุมชนได้โดยจัดทำโครงการบ้านดินสานรัก พัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน และปลูกผักสวนครัวรอบรั้วตำบล เพื่อทำโครงการตามหลักเทคนิค POLC จนเกิดความเข้มแข็งในชุมชน

ด้านองค์ความรู้และภูมิปัญญาของชุมชน มีปราชญ์ชุมชนที่มีบทบาทในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านการเกษตรที่โดดเด่นสามารถเป็นฐานการเรียนรู้ให้กับคนทั้งในและนอกชุมชนได้เกิดเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่กระจายอยู่ในบ้านป่าเกี๊ตตี้เป็นต้นทุนทางสังคมที่มีศักยภาพและยั่งยืนต่อไป

โดยมีปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการศูนย์การเรียนรู้คือ 1) การร่วมคิดร่วมทำแบบพันธมิตรและหุ้นส่วน 2) เกิดประโยชน์ร่วมกันแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 3) เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและเกิดผลงานวิชาการ 4) เกิดผลกระทบต่องานที่ประเมินได้

รูปแบบการบริหารจัดการเกษตรในเมืองบ้านป่าเกี๊ตตี้ แนวทางการทำตลาดในรูปแบบของเกษตรในเมือง 1) การจำหน่ายสินค้าในรูปแบบอื่นๆ เช่น ชุดทดลองปลูกผักสวนครัว (เหมาะกับครัวเรือนที่ไม่มีพื้นที่เพาะปลูก) จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ผักพื้นบ้านที่หายาก 2. ทำตลาดแบบขายตรงจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภคโดยสร้างสื่อกลางในการซื้อ-ขาย ไลน์กลุ่ม “สวนผักบ้านป่าเกี๊ตตี้” แอดไลน์

ซื้อขายตรง ผักดี มีคุณภาพจากสวน 3) เป็นคู่ค้ากับร้านขายอาหารตามสั่งในชุมชน เนื่องจากคนในชุมชนนิยมนำอาหารนอกบ้านมากขึ้น โดยนำสรุปผลสำรวจปริมาณใช้ผักของร้านมาให้เกษตรกรผู้ปลูกผักปลูกและขายให้ตรงกับความต้องการของตลาด 4) ส่งเสริมให้คนในชุมชนหันมาใส่ใจสุขภาพรับประทานผักจากแหล่งที่ปลอดภัยเชื่อถือได้

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารจัดการ, เกษตรในเมือง, เศรษฐกิจพอเพียง, ศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านป่าเก๋ตี่